

Mäluasutuste digitaalsed andmekogud: mida teha koos?

Priit Pirsko,
Rahvusarhiiv

Digitaalraamatukogu ja selle kasutaja III

Sõnapruuk

- mäluasutus (ingl. ALM/MLA)
  - raamatukogud
  - arhiivid
  - muuseumid
- digitaalne andmekogu
  - kasutajatele suunatud
  - korraldatud-kirjeldatud
  - otsivõimalustega
  - veebipõhine

Millest tuleb juttu

- arhiivide kogemused
- mida tahavad kasutajad
- raamatukogude ja arhiivide sarnased ja erinevad jooned
- võimalikud/vajalikud ühistegevused

Digitaalsed andmekogud arhiivides

1. 1990. aastate esimene pool
  - algatus mujalt
  - eesmärgiks ajalooalane analüüs
  - arhiivinduslik aspekt tagaplaanil
2. 1990. aastate keskpaik
  - esiplaanil kodanike õiguste ja kohustuste kaitse
3. Praegu
  - esiplaanil arhiivikasutajate eeldatavad soovid

- <http://ais.ra.ee/ais/>
- Kavandatud alates 1998, massisestusprojekt 2003
- Otsing ca 3 milj säilikupealkirja seast
  - ca 1/3 kõigist
- Üle 1/2 Ajalooarhiivi säilikutest
  - veel Riigiarhiivi ja viie maa-arhiivi andmed
- Muutevormitundlik lihtotsing ja detailotsing
- Projekt vältab veel 4-5 aastat

- <http://www.eha.ee/saaga/>
- Peamised genealoogilised allikad digiteerituna mikrofilmidelt
  - kokku ca 3 miljonit mikrofilmi kaadrit
  - juurdekasv 300 000 kaadrit aastas
- Hetkel umbes 600 000 digitaalkujutist (600 KB)
  - 64 EAÕK ja 119 EELK kogudust
- Projekt vältab veel 3 aastat

Arhiivikasutajate hulga mitmekordistumine

- 2004
  - 21 000 uurimissaali külastust aastas
  - 13 000 arhiivipäringut aastas
- 2005
  - 15 000 AIS päringut kuus
  - 20 000 Saaga sisselogimist kuus
- 2001...2004
  - ca 2200 uurijat ajalooarhiivis
  - neist 1/3 genealoogid
- juuni-sept 2005
  - 10 500 registreeritud Saaga kasutajat
  - neist ilmselt enamik genealoogid

???

<p>1834. fiftens. Marsk.</p>	<p>Marsk. Marsk.</p>	<p>N: 41. Uddern. (Tinni Johka) Johan H. Linnst Jaan Kienrek. M. An. 4/2 // Pfulmuiser Johan Norman. 2/ Linnst Kaarle Mäll. 3/ Linnst: Marii Tonka. Haudlauke Tinnst den Pfulmuiser Joh. Norman.</p>	<p>f.</p>
--------------------------------------	--------------------------	--	-----------

Arhiivitöö teisenemine

- Kliendid teavad milliseid säilikuid nad tahavad kasutada,
- Tellitavate säilikute arv on oluliselt kasvanud
  - eriti elektronposti teel säilikute ette tellimine
- Suurenenud on nõ juhuslike tellimuste hulk
- Suurenenud on isikuandmeid sisaldavate fondide kasutamine
- Vähenenud on mikrofilmide kasutamine uurimissaalides
- Suurenenud on elektronpostiga klienditeenindusele tulevate küsimuste hulk
- Vähenenud on mikrofilmidest tellitavate paberkoopiate hulk
- Genealoogilise uurimistööga saab nüüd tegeleda nii kodus kui välismaal

NB!

- Virtuaalne uurimissaal nõuab pidevat reaalsel klienditeenindust

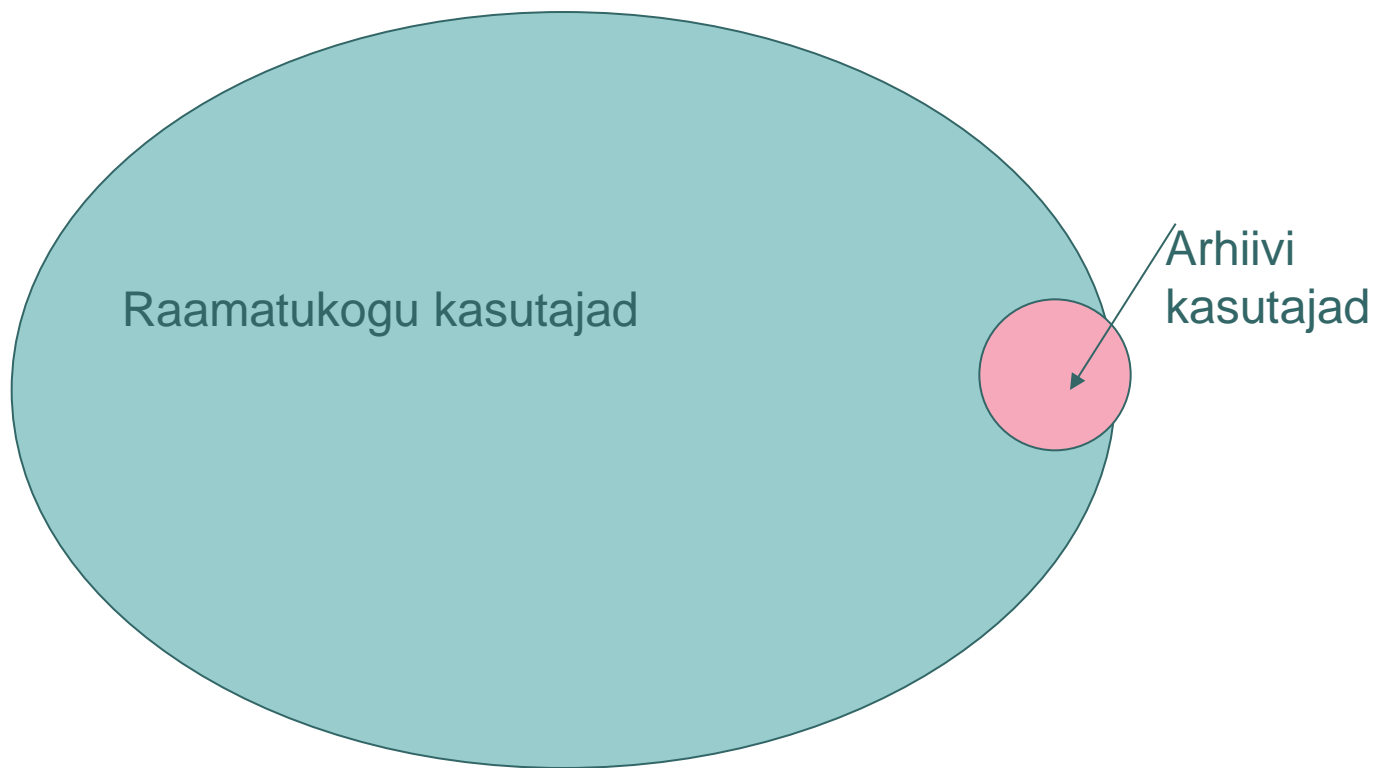

Mida klient teada tahab?

- 8778 korduvat otsisõna kokku 50 134 juhtumil AISi andmebaasist:
  - 2/3 neist perekonnalooolised
  - kohaajalugu
  - hooned ja kinnisvara
  - nõukogude repressioonid
  - lähiajaloo populaarsed teemad

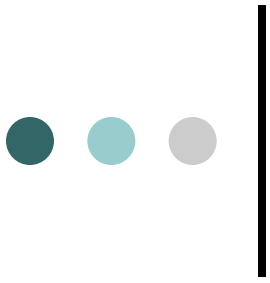
Üks keeruline joonis

Koostöö

- Teemaportaalid
  - eriti perekonna- ja kohaajalugu
- Sarnaste kirjeldusandmetega arhivaalidele/säilikutele ühised veebipõhised andmebaasid
  - dokumendid, fotod, kaardid, filmid jmt
- Tehniline koostöö
- Strateegiliste otsuste ühine mõjutamine

Tänan!